

Gnosis och asketism

Svar till Håkan Blomqvist

Håkan Blomqvist inleder sin artikel "Gnosis och asketism — några kommentarer till antroposofins människosyn" i Folkvett 1/90 med att citera från min broschyr "Waldorf-skolans kursplan — ett möte mellan inre och yttre verklighet". Blomqvist skriver: "Något förbryllad blir säkert den förälder som i avsnittet om puberteten finner kommentaren '...maktlystnad och erotik, vår tids gissel.' — För den normala vardagsmänniskan är erotik inte ett gissel, utan en källa till glädje och njutning."

Texten har funnits i sju år och sålts i tusentals exemplar. Nästan den förste "förbryllade normale läsare" som reagerat som Blomqvist och hört av sig är han själv. Förklaringen är enkel. Blomqvist skriver flitigt och alltid för att misskreditera antroposofin. Mängden av citat och en välutvecklad notapparat ger ett vederhäftigt intryck. Men går man genom källhänvisningarna — och vilken redaktör har möjlighet till det? — så finner man till sin häpnad att texterna oftast säger annat än Blomqvist påskiner, ibland rentav motsatt. En grundlig 10-sidig genomgång av Blomqvists citatteknik gjordes i våras i nummer 2/90 i norrsa human-etiska tidskriften "Humanist" av Niels-Magnus Bugge, "En avslörer avslörer seg selv".

Hela min skrift går ut på att visa att waldorfpedagogik är "fostran för frihet", från läsningar, styrning, auktoritetsbundenhet. I avsnittet om puberteten vill jag visa "jordemognaden" som en livsbefrämjande utveckling:

"Genom alla tidigare år har skolan försökt väcka ett brett världsintresse, kärlek till världen och människan. Där detta lever minskar pubertetsproblemen och fixeringen i den egna organismens begärsvärld hindras. I annat fall vaknar maktlystnad och erotik, vår tids gissel. Puberteten innebär mer än ett frigörande av fortplantningskrafter, eftersom samtidigt tankekraften frigörs och ställs till personlighetens förfogande." Jordemognad anger detta.

Det är fixering i begärsvärlden wal-

dorfpedagogiken vill lösa genom brett världs-intresse, kärlek till världen och människan, så att pubertetens kärlekskrafter ställs till personlighetens förfogande i frihet. Vår tid har så lite av denna människo- och världs-kärlek, därför förvandlas krafterna i negativ riktning, erotik och maktbegär blir tyranni — "sexualitetens tyranni" för att tala med Brecht. Den sunda erotiken deformerar, förbinds med maktimpulser och ett våld som njutningsfullt konsumeras i den mörka porrmarknaden med sin förnedring av kvinnor och barn med sadistiska inslag. Ett studiebesök i en videobutik avslöjar var vi står — långt från erotik som sund livskraft och glädje.

Birger Ledin, naturläkaren från Salt-sjöbaden, framhöll att han inte var antroposof. Ledin var familjen Blomqvists husläkare och han varnade för choklad för att den ledde till onani. Nu förvränger Blomqvist detta till att Ledin var antroposofisk läkare och att waldorfskolorna varnar för choklad. En annan källa Blomqvist uppger är "steinerlärlungen Max Heindel" en lärlunge Steiner själv tog avstånd från och som är nästan okänd hos oss. Annat exempel: Skolfesten på Kristoffersskolan hade ordnats med kollegiet och inte mot det. Antroposofi är inte dogmsystem. Steiners utsagor skall prövas på livet självt. Kan man inte det så avvaktar man.

Hans Möller

Svar till Hans Möller

Detta får bli mitt sista inlägg i den antroposofiska debatten. Jag har under snart två år presenterat grundläggande kritik av antroposofins världs bild och människosyn. Det finns ingen anledning att gå i svaromål mot Hans Möllers påståenden. Antroposofier tycks generellt oförmögna att kunna läsa in-
nantill eller stå för en klar åsikt. Flummigheten i tänkandet är påfallande.

Låt mig i stället kort sammanfatta kritiken från artiklarna "Ockultismen som blev rumsren" samt "Tio skäl för skolpolitiker att säga nej till waldorfskolor":

1. Det kunskapsteoretiska misstaget

Antroposofin, eller andevetenskapen som den också kallas, är ingen vetenskap